

Lp Silver Pramann

Lp Ekspertnõukogu liige

Eesti Noorteühenduste Liidu (ENL) ja MTÜ KOOSVEMESTE seisukohad

Täname, et olete võimaldanud ENL-l ja MTÜ KOOSVEMESTE-l osaleda ja esindada noorte ning noorteühenduste vaatevinklit lõimumiskava esimeses arutelude ringi etapis. Võtame selle kirjaga kokku hetkel meie jaoks kõige olulisemad seisukohad.

Lõimumine on kogu Eesti ühiskonda hõlmav protsess – sihtrühmaks on kõik eestimaalased. On oluline, et meetmed ei oleks suunatud ainult rahvusvähemustele, veel vähem ainult kolmandate riikide kodanikele – mis on paljudel juhtudel küll selge ja mugav, aga samas kunstlik ning sobimatu piiri tõmbamise koht. Hetkel tundub, et eestlased pigem ei taju ennast lõimumisprotsessis oluliste osalistena. Kõigi eestimaalaste osalus on oluline eeldus eesmärkide saavutamiseks.

Lõimumiskava eesmärgiks peaks olema aidata luua laiemalt ühiskonnas võrdseid võimalusi. Lõimumine on pigem „lääbiv teema“ – mitte ei piirdu ainult konkreetsete lõimumisalaste projektide ja tegevustega. Eesmarke pole võimalik saavutada ilma laiemal muutuseta.

Oluline aluspõhimõte näha ning ka praktikas käsitleda kõiki osapooli lõimumise protsessi subjektide, mitte objektidena. Aruteludes võis kohata väljendeid nagu „tuleb integreerida“, „riik integreerib“ jne. Riik ei saa kedagi integreerida, küll aga saab riik taga soodsad võimalused ja keskkonna, kus inimesed ise saavad vastastikku lõimuda.

Riigi ülesandeks on ühist tegutsemist soodustada.

Põhimõtteliselt on oluline, kuidas riigi suhtumist tajutakse – vaja on teadlikku positiivset kommunikatsiooni muu ja eelkõige vene kodukeelega inimestele („Te olete vajalikud ja oodatud siin ennast teostama“). Eriti puudutab see noori, kes veel otsustavad, kus end teostada.

Samas kuivõrd on gruppidega eraldi suhtlemine ja seeläbi ka eristamine paratamatu? (ühest küljest põlistame nii „lõhet“) Tundub, et vähene tunnustamine on siiski probleem.

Gruppide (eriti etniliste, keeleliste, kodakondsuse) eristamine pigem põlistab eraldi olemist ning selle teadvustamine on eriti oluline otsustajate, juhtide tasandil.

Estonian National
Youth Council

Reg.nr: 80174062

Estonia pst. 5a
Tallinn 10143

Telefon: 6 616 487

E-post: enl@enl.ee
<http://www.enl.ee>

Swedbank
a/a: 221020678903

Üheks võimaluseks on rohkem tähelepanu pöörata lõimumisele kogukonna mõttes „kogukonna integratsioon“ – nt linnaosa, korteriühistu, küla). Ehkki võis kohata kultuuriministeeriumi esindaja seisukohta: „kogukonna integratsioon on KOV-i vastutusala“, leiame et lõimumisele aitaks nt selline lähenemine enam kaasa.

Seega lõimumisprotsessi võiks mõista laiemas tähenduses (mitte rõhutatult etnilises) – ka puuetega inimesed – ka eestlased eestlastega, venekeelsed venekeelsetega jne.

Lõimumisprotsessi vastastikusus kui oluline aluspõhimõte: meetmed suunatud ja nendesse kaasatud nii eesti kui ka muu kodukeelega inimesed; nt pere- ja koolivahetusprogrammides ka eestlane muu kodukeelega perre, kooli jne. Vastastikune keeleõpe: hetkel formaalharidussüsteemis (ka täiskasvanute keeleõppes) rakendatav metodika üksi ei toimi, sinna juurde vaja teiskeelse sõbra/tuttava olemasolu, kellega keelt praktiseerida.

Positiivse emotsionaalse sideme teke oluline (positiivne algus) – nii keeleõppes, „kultuurijagamistes“ jne.

Parim vahend: teadvustamata lõimumine koos tegutsemise kaudu.

Oluliseks lõimumise vahendiks on sarnaste huvide koos realiseerimine – väitlusest, Eesti ühiskonna lõimumisprotsessist jne huvitet inimesed võiksid ühist eesmärki koos täita – eraldi eestlaste ja venekeelsete organisatsioonidena sama eesmärgi poole liikumise korral jääb märkimisväärne hulk potentsiaalset rakendamata.

Oluline on läbi haridussüsteemi aga ka ühiskonnas laiemalt arutluskultuuri edendamine – loobuda must-valgest, veel enam omad vs võõrad lähenemisest – mis võimaldaks siin elavatel inimestel end vabalt väljendada. Rahvusvähemused on praegu tihti hääletud, valides hukkamõistu vältimiseks enda arvamusi avalikult mitte väljendada või jättes need väikesesse ringi.

Enda väljendamine ja „oma loo“ rääkimine on aga olulised eeldused positiivse identiteedi tekkeks.

Olulist osa lõimumise protsessis peab mängima kodanikuühiskond, kuid seejuures on avaliku võimu kandjate ja täitjate rolliks tagada lõimkeskkondi loovate kodanikualgatuste tekkeks ja toimimiseks toetav keskkond. Näiteks võiks rahastamisel lisapunktide näol silmas pidada, kas algatus ise on eri kodukeelega inimestest koosnev.

Jätkusuutliku lõimumise eelduseks on eri rahvustest – ja näiteks ühiste huvidega - inimeste koos tegutsemine. Ühiste keskkondade loomine, kus saaksid tekkida isiklikud kontaktid ja sõprussuhted.

Koostegemine loob oluliselt parema võimaluse laiemapõhjalisemaks kommunikatsiooniks ühiskonnas – eri rahvustest inimesed omavad kultuurispetsiifilisi teadmisi, mida ühise eesmärgi edukaks täitmiseks saab ära kasutada (nt inimeste „kohale saamine“). Koostegemine oluline nii korraldajate kui ka osavõtjate tasandil.

Noorteühenduste poolt on väljakutseks paljude eesti noorte vähene vene keele oskus. Venekeelsete noorte kaasamisel on suurimaks raskuseks venekeelsete informaterjalide loomine – isegi kui osatakse vene keeles rääkida, oskavad väga vähesed ka vene keeles arvutis kirjutada. Mõnedel üritustel ja koolitustel on vajalik professionaalse tõlgi olemasolu. Leiame, et võiks leida võimalused püsivalt ühenduste toetamiseks selles valdkonnas ning toetusvõimaluste laiendamiseks noorteinfo vene keelde tõlkimiseks.

Estonian National
Youth Council

Reg.nr: 80174062

Estonia pst. 5a
Tallinn 10143

Telefon: 6 616 487

E-post: enl@enl.ee
<http://www.enl.ee>

Swedbank
a/a: 221020678903

Paljud projektid peaksid muutuma programmideks. Lõimumist arutanud NOVO noortekonverentsi töögrupp tõi tugevalt esile vajaduse taastada ning laiendada vahetusprojekte (nt eri koolide vahel, perede ja piirkondade vahel). Lisaks sellele on ka oluline, et oleks võimalik saada rahastust väikeprojektidele.

Normaalne oleks jõuda selleni, et koostegemine on „normaalne“ ja mitte ühekordne nähtus ning toimuks ühiskonnas ja üksikisiku tasandil teadvustamata.

Kahjuks peame tõdema, et ühendustele ei ole jäänud MEISist mulje kui heast rahastajast. Oluline oleks rakendada regionaalministri ja EMSLi eestvedamisel valmivaid riiklikku kodanikeühenduste rahastamise põhimõtteid. Soovitame eeskuju võtta Kodanikuühiskonna Sihtkapitali praktikatest.

Soovime kõigile edu uue lõimumiskava loomisel!

Lugupidamisega

Edvard Ljulko

Noortepoliitika nõunik

Oliver Nahkur

MTÜ KOOSVEMESTE juhatuse liige

Kontakt:

Oliver Nahkur

olivernahkur@gmail.com

Estonian National
Youth Council

Reg.nr: 80174062

Estonia pst. 5a
Tallinn 10143

Telefon: 6 616 487

E-post: enl@enl.ee
<http://www.enl.ee>

Swedbank
a/a: 221020678903